

**Eläkeläisjärjestöjen etujärjestö EETU ry –
Pensionärsförbundens intresseorganisation PIO rf**

Social- och hälsovårdsministeriet

Utlåtande

Referenser: STM47.00/2019
STM/2073/2019

8.2019

Ärende: Begäran om yttrande angående utkast till regeringens proposition till riksdagen om förhöjning av små pensioner

Eläkeläisjärjestöjen etujärjestö EETU ry – Pensionärsförbundens intresseorganisation PIO ser regeringens strävan att minska pensionärernas fattigdom som viktig. Den förhöjning av garantipensionen (50 €) och av folkpensionen (31 €) som utkastet till lagförslag nu propositionerats, underlättar de pensionärens ekonomiska situation, som har de allra lägsta inkomsterna. Propositionen är mycket positiv, men inte tillräcklig. Trots att Finland placerar sig på tredje plats i en internationell jämförelse av pensionsystemen, har det konstaterats, att en av svagheterna i vårt pensionsystem är nivån på minimipensionerna (Mercer 2018).

Den aktuella höjningen av garantipensionen och folkpensionen är riktad rätt, den är kostnadseffektiv och det lättaste sättet att minska på pensionärernas fattigdom. De faktorer som inverkar på pensionärernas fattigdom, förutom inkomsterna, är kostnaderna; lejonparten av inkomsterna går till boende, serviceavgifter, mat, mediciner, rörlighet och energi. Jämsides med höjning av pensionerna behövs därför riktade lösningar.

Utkomststödet utgör inte en långsiktig lösning till att pensionärerna med de lägsta inkomsterna skall klara sig ekonomiskt. Utkomststödet är i första hand ämnat som tillfällig lösning i ekonomiska behov, och man har inte uppnått jämlikhet bland åldringar som man strävat efter då man flyttat utkomststödet till FPA. Reformen av utkomststödet har drabbat hårdast de mest utsatta personerna, såsom åldringar som har lång väg till service från sina hem. Man bör ta tag i åldringars ekonomiska problem i ett tidigare skede samt utveckla mångprofessionella medel för att stöda dem. För att uppnå de här målen behöver vi ett program för minskande av pensionärernas fattigdom.

Pensionärsförbundens intresseorganisation PIO rf anser, att arbetskarriären och tilläggsarbete skall förstärka pensionärernas utkomst. En höjning av folk- och garantipensionerna får inte leda till samma nivå på pensionerna som de lägsta arbetspensionerna, utan arbetspensionssystemet bör sporra till arbete, varför man nu också bör fästa uppmärksamhet vid nivån på de lägsta arbetspensionerna. Två tredjedelar av de personer som åtnjuter ålderspension, får endast arbetspension. Alla lågpensionstagare har inte haft möjlighet att förbättra nivån på sitt pensionskydd.

Nu och i framtiden är det viktigt, att arbetspensionssystemet ökar motivationen att arbeta och att fortsätta arbeta efter den lägsta möjliga pensioneringsåldern. År 2018 pensionerade sig finländarna vid 61,3 års ålder i medeltal. De som är födda 1965 har en pensioneringsålder om 67 år som mål. Ju flere finländare är längre med i arbetslivet, desto bättre är utbetalandet av pensionerna tryggad. Därför bör längden på arbetskarriären korrelera med pensionsbeloppet.

Som medel att höja pensionerna föreslår vi att en ändring av folkpensionens minskningskoefficient undersöks. Om den inverkan folkpensionen har på de övriga pensionsinkomsterna skulle vara 40 procent istället för nuvarande 50 procent, skulle pensionärsfattigdomen minska med ca 27 000 personer och åldringsfattigdomen med ca 25 000 personer. Ökningen av folkpensionsutgifter skulle genom den här reformen vara ca 320 miljoner euro, då man beaktar ökningen av folkpensionsutgifterna, ökningen av skatteintäkterna samt minskningen av kostnaderna för bostadsstöd.

Enligt FPA är antalet unga pensionstagare under 40 års ålder redan 26 000 personer. Mängden har ökat med 20 procent under åren 2008-2017. Av de personer som åtnjuter full folkpension fick 74 procent arbetsoförmögenhetspension, alltså 56 000 personer. Grunden för arbetsoförmågan hos 80 procent av dem var relaterade till störningar i den mentala hälsan eller i beteendet. Vi anser det viktigt, att samtidigt som man höjer garanti- och folkpensionen, tar man fram medel som motverkar en förtidig pensionering.

Eläkeläisliittojen etujärjestö EETU ry – Pensionärsförbundens intresseorganisation PIO rf består av följande förbund:

Eläkeliitto ry	ordförande Raimo Ikonen verksamhetsledare Anssi Kemppi
Eläkeläiset ry	ordförande Martti Korhonen verksamhetsledare Jan Koskimies
Eläkkeensaajien keskusliitto EKL ry	ordförande Simo Paassilta verksamhetsledare Timo Kokko
Kansallinen senioriliitto ry	ordförande Anneli Taina verksamhetsledare Matti Niiranen
Kristillinen Eläkeliitto ry	ordförande Leea Hiltun verksamhetsledare Päivi Kyyrö
Svenska pensionärsförbundet rf	ordförande Ole Norrback verksamhetsledare Berit Dahlin

EETU/PIO-förbunden har över 1 200 lokalföreningar, 70 region- och kretsförbund 300 000 personmedlemmar. Ordförandeskapet för PIO växlar årligen. År 2019 verkar Kansallinen senioriliitto ry som PIO:s ordförandeorganisation, samt Kansallinen senioriliittos ordförande Anneli Taina verkar som PIO:s ordförande. Som sekreterare för PIO och ordförande arbetsutskottet fungerar verksamhetsledaren för Kansallinen senioriliitto Matti Niiranen.
KONTAKTUPPGIFTER E-post: eetu@eetury.fi Telefon 050 330 9270 Webbida www.eetury.fi

Medlemsförbunden i EETU/PIO är uppräknade ovan.

Översatt från den finskspråkiga texten 22.08.2019
Kristina Heikel
Sekreterare för samhällspolitisk påverkan
Svenska pensionärsförbundet rf
+358 40 635 7685
kristina.heikel@spfpension.fi